

**yükleniminde bulunan *TL
toplam sözleşme bedelli Yapım
İşinde 4 no'lu hakedişte
mevzuata aykırı süre uzatımı
verilerek müteahhitten
gecikme cezası kesilmemesi**

Kamu İdaresi Türü

Özel İdarelerkararı

Yılı

2016

Dairesi 6

Karar No

497

İlam No

22

Tutanak Tarihi

14.11.2017

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

A)Gecikme cezası kesilmemesi

B)Sözleşme Damga Vergisi

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda;

1. A) ..... yükleniminde bulunan .....-TL toplam sözleşme bedelli .....Yapım İşinde 4 no'lu hakedişte mevzuata aykırı süre uzatımı verilerek müteahhitten gecikme cezası kesilmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İşin süresi ve sürenin uzatılması" başlıklı 30'uncu maddesinde;

“İşin, sözleşmesinde belirlenen zamanda tamamlanıp geçici kabule hazır hale getirilmemesi durumunda, gecikilen her takvim günü için sözleşmesinde öngörülen günlük gecikme cezası uygulanır.

Sözleşmesinde belirtilen mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.

Yüklenicinin, sürenin uzatılmasını gerektiren hallerin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde, idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından usulüne göre düzenlenmiş belgelerle mücbir sebebin meydana geldiğini tevsik etmesi zorunludur. Yüklenici bildiriminde, iş üzerinde gecikmeye yol açtığını düşündüğü sebeplerin ayrıntılarını, işin süresinin ne kadar uzatılması gerektiğini belirtecektir. Uzatılacak sürenin tespiti o anda mümkün değilse bunun da

sebeplerini ayrıca belirtecek, durumun netlik kazanmasından sonra istediği süre uzatımını da ayrı bir yazı ile derhal bildirecektir. Ancak idarenin sebep olduğu süre uzatımını gerektiren gecikmelerde, yüklenicinin yirmi gün içinde yazılı bildirimde bulunma şartı aranmaz.

Zamanında yapılmayan yazılı bildirimler dikkate alınmaz ve yüklenici müracaat süresini geçirdikten sonra süre uzatımı talebinde bulunamaz. Mücbir sebeplerin devamı sırasında yapılacak bildirim, yirmi gün öncesinden geçerli olmak üzere dikkate alınabilir.

İşin tamamlanması için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz. Ancak süre uzatımlarında, yapılacak işin özelliğine göre çalışılmayacak günlerde dikkate alınarak verilecek süre belirlenir.’’

hükmü yer almaktadır.

Yine aynı konuda 4735 sayılı Kamu Sözleşmeleri Kanunu'nun 'Mücbir Sebepler' başlıklı 10'uncu maddesinde doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmî veya genel seferberlik ilânı ve gerektiğinde kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer haller mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller arasında sayılmıştır.

Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere, idare tarafından yukarıda belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur.

Ayrıca süre uzatımı gerektiren olayın ortaya çıkması ve idareye başvurulmasından sonra durum, yapı denetim görevlisince (kontrol mühendisince) incelenerek "süre uzatım teklif raporu" düzenlenip yapı denetim amirine (kontrol amirine) sunulması gerekmektedir. Yapı denetim örgütüncel hazırlanan süre uzatım teklif raporu, süre uzatım komisyonunda görüşülerek karara bağlanmalı ve bu karar ihale yetkilisinin onayına sunulularak sonuçlandırılmalıdır.

Açıklanan hükümler doğrultusunda söz konusu işe ait süre uzatım kararı incelendiğinde; müteahhitin 22.07.2016 tarihli dilekçesinde; "İşin yapılabilmesi için gerekli ocak taşının hazırlanmasına iş yeri tesliminden önce başlanıldığı, ancak taşın alındığı ocakta derenin kabarmasıyla hazırlanan taşın yüzde sekseninin dere akıntısına kapıldığı, yeni taşın hazırlanması sırasında bölgede yoğun yağın yağmurun olduğu; ayrıca duvar yapılacak yerlerin dar ve ulaşılması güç olan yerlerde olması sebebiyle işin gecikmeye neden olduğu, bu olumsuzluklar göz önüne alınarak kendisine ek süre verilmesini talep etmiştir." denildiği görülmektedir.

Dilekçede istenilen süre uzatımına ilişkin sebeplerin idare

tarafından mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için; yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması, taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması, yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemi bulunması, mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması ve yetkili merciler tarafından belgelendirilmesi zorunludur. Dolayısıyla hazırlanan ocak taşının dere taması ile zayi olması, duvar yapılacak yerlerin dar ve ulaşılması g yerlerde olması yüklenici tarafından taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte değildir.

Şöyle ki; yüklenicinin ie balamadan i yerini görmesi ve yapacağı hazırlıklarla ilgili önceden bilgi sahibi olması gerekmektedir. Ayrıca i yeri teslim tarihinden önce hazırladığı taların dere kabarmasıyla zayi olması engellenemeyecek bir mücbir sebep olarak değerlendirilemez.

Bahse konu dilekçede; hava muhalefeti sebebi ile süre uzatımı talebi değerlendirildiğinde yetkili makamlarca durumun belgelendirilmediği, verilen süre uzatımında süre uzatım teklifinin olmadığı, süre uzatım komisyonunca grlp karara bağlanmadığı anlaşılmıştır.

Sorumlular savunmalarında her ne kadar için rampalı ve zor arazide bulunması sebebi ile ulaşımın güç olması, bölgede sağanak yağışların olması ve ihale kapsamında verilen ilk sürenin yetersiz olması sebepleri ile ek süre verildiğini belirtmilerse de; için zor arazide olması ve ilk ihale süresinin yetersiz olması sebebi ile yükleniciye ek süre verilmesi mümkün değildir. Zira, yüklenici daha ihaleye girmeden için süresini bilmektedir. Dolayısıyla ihaleden sonra bunu sebep göstererek ek süre talep etmesi mümkün değildir.

Yine yüklenicinin ihaleden önce işin yerini görerek zorluklarını gözönüne alıp ona göre tedbirlerini alması gerekmektedir. Bu iki sebep de yükleniciden kaynaklandığından, yüklenici tarafından ortadan kaldırılması mümkün olan bu sebeplerle ek süre verilmesi kanunen mümkün değildir.

Diğer yandan sorumlular savunmalarında sadece sağanak yağışların olduğunu belirtmişlerse de; havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi dışındaki doğal hava koşullarının ihale konusu işe etkisinin hem idare, hem de istekliler tarafından biliniyor olduğu, sözleşmede belirlenen sürenin yüklenici açısından bağlayıcı olduğu, yüklenicinin basiretli bir tacir olarak söz konusu işi zamanında bitirmek için gerekli önlemleri alması gerekeceğinden hareketle, normal mevsim koşullarının gereği olan yağışların mücbir sebebin unsurları olan kaçınılmazlık ve öngörülemezlik unsurlarının her ikisini de taşımadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, işin süresi içinde mevsimsel olarak o bölgede gerçekleşen yağışların geçmiş yıl ortalamalarından önemli ölçüde farklılık gösterdiğinin ve öngörülebilme sınırını aştığının yetkili mercilerce (Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müd.) tespit edilmesi durumunda süre uzatımı söz konusu olabilmektedir.

Söz konusu işe ait süre uzatımında (hava şartları) hem mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içerisinde yüklenicinin idareye yazılı bir bildirimde bulunmadığı hem de idarece yağış durumunun yetkili mercilerden alınacak belgelerle tespit etmediği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olmadan verilen süre uzatımı ile işin bitim tarihi ileri bir tarihe ötelenerek ilk sözleşme hükmüne göre belirlenen iş bitim tarihi esas alınarak gecikilen günler için gecikme

cezası kesilmesi gerekmektedir.

Belirtilen gerekçelerle; müteahhit ..... İnşaat yükleniminde bulunan "..... Yapım İşi" nde mevzuata aykırı olarak süre uzatımı verilerek gecikme cezası kesilmemesi sonucu oluşan kamu zararı tutarı .....TL'nin Harcama Yetkilisi ve Süre Uzatımı Kararını Onaylayan ..... ile Gerçekleştirme Görevlisi ve Yapı Denetim Kontrol Elemanı .....' a müştereken ve müteselsilen 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesi gereğince hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleriyle ödettirilmesine, anılan Kanun'un 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.

1. B) Denetçi sorgusunda, ... İnşaat yükleniminde bulunan .....-TL toplam sözleşme bedelli "..... Yapım İşinde imalat artışı sonrası meydana gelen iş artışı bedelinden sözleşme damga vergisinin kesilmediği ileri sürülmüş ise de;

Anılan işe ait iş artışından kaynaklanan .....-TL tutarındaki damga vergisinin ..... tarih ve ..... numaralı muhasebe işlem

fişiyile sorgu tarihinden önce hesap yılı içinde tahsil edildiği ve dolayısıyla kamu zararı oluşmadığı anlaşıldığından, sorgu konusu husus hakkında yapılacak işlem bulunmadığına, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 55'inci maddesi uyarınca İşbu İlamın tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.